

הורד השבת

העורך: הר' אברהם לוי הי"ו
חתם סופר 6/1 מודיעין עילית

סוכות

הדלקת נרות 18:10
מוצאי שבת 19:17
מוצ"ש ר"ת 19:52
הזמנים לפי אופק אלעד

שמרו על קדושת העלון

אסור לקרוא בשעת התפילה וקריאת התורה

אינו תלוי בש"ח - כשם שש"ח אינו תלוי בכו"ל! "הכל" זו חתנת שמיים.

שחוששים שאנו מגזימים, נביא שתי דוגמאות קצרצרות לחידוד החושים והוכחת הנתונים:

1) גופתו המרוטשת של "מייק ברנט" נמצאה על המדרכה בפאריז, לאחר שהתאבד בקפיצה מדירתו (25/4/1975). ואם תאמר שמדובר באדם מסכן ללא עבר ועתיד וממילא לא היה לו מה להפסיד, דע לך שטעות בידך! משום שמדובר בכוכב ענק ומוכשר ומוצלח, שהצליח לכבוש המונים בשירתו וזימרתו. ומה שמעניין, שהוא התאבד ביום מוצלח בחייו, בו יצא לשוק דיסק חדש שלו. במקום לרקוד ולשמוח, הוא בחר לשים קץ לחייו - ועד היום אף אחד לא מבין מדוע!

2) מוני פנאן, אחד מהסמלים הגדולים והמוצלחים של מועדון הכדורסל מכבי תל אביב, שם קץ לחייו בדירתו ברמת אביב (19/10/2009). גם כאן לא מובן מדוע אדם כל כך מוצלח ששמו ומשכורתו וכבודו הולכים לפניו, מה ראה לשטות זו ולהפסיד במו ידיו את עולמו - ולא לוקים פיתרונים.

דוגמאות אלו ועוד רבות שכמותן, מלמדות אותנו שהרווחה הגשמית לא בהכרח מביאה אושר פנימי ועמוק לבעליה.

מצד שני, ניקח את באבא סאלי, הרב מרדכי שרעבי, החפץ חיים, אנשים אלו חיו בתת תנאים - ואף עשו צומות וסיגופים לאין מספר. התנזרו והתרחקו מכל הנאה ומותרות - והיו פרושים מכל תענוגות העולם. ולמרות זאת, האושר הרוחני "קרום מהם"! את החיוד והחמימות שבקעו מליבם הרחב - חשה הסביבה כולה! מעולם לא שידרו אותם צדיקים סימני מצוקה ומחסור! הם גָּזו לעולם הזה וצעצועיו, ולמרות זאת נתקיים בהם דברי התנא שאמר "אשריך בעולם הזה".

רוצים "מסמכים"? לכו לביתו של הרב יצחק זילברשטיין שליט"א בבני ברק, ותראו מה זה "מאור פנים" אמיתי של בן תורה, מה זו הקרנה של "חיוד מדבק", טוהר ואצילות ואיכות פנימית עמוקה, ותבינו שאושר עמוק ונשגב - אינו קשור כלל לנתוני העולם הזה.

אכן "אושר אמיתי" אינו מותג הנרכש בכסף, ולא חפץ שניתן לארגן מחו"ל - או להזמין בדיוטי-פרי. "אושר" זו מתנת שמיים בלבד. ומי שחי נכון, בקדושה וטהרה, מרעיפים עליו מהמצרך הזה בשפע ובדליים גדושים. עד כאן "התוכן המוצפן" שבדברי התנא באבות.

זה בעצם גם המסר שרוצה התורה להעביר לנו בחג הסוכות.

אכן הסוכה קטנה ודלה, היא בסך הכל דירת עראי רעועה, ומהיכן שלא נסתכל - לא נמצא בה שום סיבה למסיבה ושמחה. אך דווקא כאן מצווה התורה את האדם על "פסגת השמחה" - וְשִׂמְחֶתָּ בְּחַגְגְּךָ... שְׂבַעַת יָמִים... וְהֵייתָ אֶךְ שְׂמֵחַ! מפני שרוצה התורה ללמדנו, שאין קשר בין "שמחה ואושר" - לבין "גשמיות ונתוני השטח". ואם האדם זוכה לזאת וצועד בדרך ה', אפילו אם חיינו עראיים ביותר - הוא יכול להגיע לשיאה השמחה ולרקוד שבע ימים.

ובאמת מי שחי נכון ומתנהג בסוכותו בקדושה וטהרה, חש שבסוכה שורה השכינה. נשמתו מתרוממת מעצם הידיעה שהאושפיזין הקדושים באים לבקרו ומתארחים בסוכתו. בתוך עצמותיו זורמת החדווה הרוחנית - בכל רגע ורגע ששוהה בסוכה - והוא מרגיש הרגשה מיוחדת בכל העניינים. אפילו הלימוד בסוכה הוא איכותי וטהור ועמוק יותר, וכמו שהעידו גדולי ישראל (אור נערב לרמ"ק חלק ג' - פרק א', וכן גם כף החיים סימן קנ"ה אות י"ב, ואף ציינו "שזה סגולה ללימוד מצליח"). זה לא פלא שאדם ירא שמיים חש חיבה לסוכה - לא פחות ממה שחש אב לבנו.

המשך מעבר לדף

חג הסוכות תעשה לך שבעת ימים... וְשִׂמְחֶתָּ בְּחַגְגְּךָ אֶתָּה וּבְנֶךְ וּבִתְּךָ וְעַבְדְּךָ וְאִמְתְּךָ וְהַלְוִי וְהַגֵּר וְהַיְתוּם וְהָאֲלֵמָנָה אֲשֶׁר בְּשַׁעְרֶיךָ: שְׂבַעַת יָמִים תַּחַג... וְהֵייתָ אֶךְ שְׂמֵחַ (דברים ט"ז י"ג).

במשך אלפי שנים, יהודים מכל העדות והחוגים והגדלים הגוונים, נוטשים את ביתם האהוב והמושקע בכל טוב, לטובת איזה צריך פצפון וקטן, אשר קירותיו "החסונוט" עשויות מכמה סדינים וחוטים, ובפתחו מכהנת פאר איזו דלת עראית שבקושי עומדת ברוח מצויה, ובפנים התאורה ערטילאית ותלויה על בלימה. כמובן שצריפון זה לא התברך ברצפת קרמיקה וברז מים וחדר בידוד (שירותים), אפילו תקרתו לא מעודדת, שהרי היא חלולה וניתן דרכה לראות את הירח - ואפילו לספור את הכוכבים, כמו כן הדלת לא מגיעה לקרקעית הרצפה - ומאפשרת מעבר לכל דכפין מקבוצת "החרקים והמעופפים".

ולמרבה הפליאה, דווקא בשבוע הזה שיש לנו חוסר תנאים ונתונים, מכריזה התורה ומצווה אותנו: וְשִׂמְחֶתָּ בְּחַגְגְּךָ אֶתָּה וּבְנֶךְ וּבִתְּךָ... שְׂבַעַת יָמִים... וְהֵייתָ אֶךְ שְׂמֵחַ.

בלי מזגן וללא חדר מוגן ועם כל הצפיפות והבלגן, דורשת התורה מהאדם שבוע ימים - "והיית אך שמח". כיצד ניתן לפתור את החידה הזו, ולגשר בין המציאות הקודרת - לציווי התורני השמח והעלוי?

בואו נעצים ונחריף את הדברים: אומר התנא (אבות ו' ד'): כך היא דרכה של תורה! פת במלח תאכל, ומים במשורה תשתה, ועל הארץ תישן, וחיי צער תחיה, ובתורה אתה עמל... אם אתה עושה כן... אשריך בעולם הזה - וטוב לך לעולם הבא.

ושבו מתרוממות הגבות ותמהים הלבבות! כיצד ניתן לומר על מי שחי ברמה רדודה שכזו, "אשריך בעולם הזה"? מילא, מי שזכה לטוס לקניגה ולהצטלם עם קופים, או לרקוד באינדונזיה עם אורנג-אוטנג (קוף חמוד עם ידיים ארוכות), או לחגוג את יום הולדתו ה-150 של הרצל ולהצטלם עם בבואתו בכיכר ציון בירושלים (בתאריך 2-5-2010) ולשיר אחרי 106 שנים לפטירתו "היום יומו-לדת", אדם שכזה עוד יש לו סיבה לשמוח. אך מי שרחוק מכל העוצמה הגרעינית הזו ועונה על התואר והטוהר "איש תם יושב אוהלים", אשר מאכלו פת במלח ויצוועו על הארץ, כיצד בדיוק מתלבשות עליו המילים "אם אתה עושה כן - אשריך בעולם הזה"?

ידידי היקרים והמתוקים המסולאים בפז, חכמינו לא השאירו אותנו בממתנה - והם רמזו לנו את התשובה בתוך דברייהם. בוא ניצמד למילותיהם הטהורות ונחזה במאורות:

אם אתה עושה כן, אשריך בעולם הזה - וטוב לך לעולם הבא. אמת! בעולם הזה נאמר רק אשריך - ולא נאמר טוב לך. התנא הקדוש מסכים לזה, שאי אפשר לומר על אדם שְׂקִישׁן על הארץ ואוכל לכה צר ומים לחץ - שיש לו "חיים טובים", "שטוב לוי". אך למרות זאת, באותה נשימה התנא מכריז ומודיע, אף על פי שכתת מבחינה גשמית איכות חיינו רדודה וחסרה "ולכאורה לא טוב לאותו אדם", עם כל זה - נאמר עליו "אשריך" - שהאושר יהא מנת חלקך.

משום שאושר כלל לא קשור לנתוני שטח - אלא זו "ברכת שמיים". ומי שמגיע לו - מקבל את זה בדליים גדושים. ומי שלא ראו - לא ישיג זאת לעולם. וכבר שמענו על הרבה שהיה להם "כל טוב", ולמרות זאת לא זכו שהתקיים בהם "אשריך בעולם הזה", עד כדי כך שהם מאסו בחייהם. וכדרכנו בקודש, עבור "העקשנים"

כדי לחדד את הדברים, נחכים עם המשל הבא:

אל מדבר סהרה אי שם בין גאיות והרים, שם מושיקו את פניו. חפץ הוא להעביר את הימים הקרובים בחיק הטבע, וליהנות מפלאי הבריאה. יום עובר, ואחריו ליל, ושוב זורחת השמש, התחושה נפלאה והשמחה רבה. לפתע ביום השלישי לטיולו ולטלטולו, בלי כל הודעה מוקדמת, הטמפרטורה ממריאה לשחקים ונעשה חם ויבש. החום גובר, ראשו מסתחרר, והיובש בברונו הולך ומתגבר. הוא שולח את ידו באופן אוטומטי לכיוון המימייה, אך שוד ושבר. המים שהיו בתוכה התאדו מקרני השמש. לא נותרה בידו ברירה, אלא "לקפוץ" למקום יישוב ולהביא משם מים. אלא שזה קל להיאמר - אך קשה לביצוע! מה עושים?

הנה, תוך כדי שהוא מבכה את מר גורלו, צדה עינו "בקבוק עם מים" זרוק בצד הדרך. הוא מתקרב אל הבקבוק בשמחה ומניף אותו בקול צהלה, אך אזכובתו רבה ועצומה. מתברר לו שהמים שבתוכו שחורים ומפויחים.

מחמת התנאים הלוגיסטיים הקשים, החליט מושיקה להתפשר על מראה המים, ולנסות את מזלו. אך כאשר פתח את מכסה הבקבוק, יצא מתוכו רעש חלוק ומוזר, כמין שריקה עזה ומפחידה. הוא סיבב את הבקבוק בשביל לדעת איזה חומר הוא מכיל, אך לצערו הרב הוא לא ידע קרוא וכתוב - ולא הצליח לפענח את הטקסט שראה.

כמובן שכמו כל אדם שפוי, חשש מושיקו לשתות את המים - "שמא מדובר בחומצה או רעל אחר". אך מחמת שלא הייתה לו ברירה, ניסה שוב פעם לבחון את הבקבוק - אולי מכך תצמח לו הישועה.

לפתע הוא מבחין של משרד הבריאות, והביקורת עליו רבה וחזקה. מיד אורו עיניו, ותוגתו סרה מעל פניו. הוא שמח על הצבע השחור והרעש המוזר, מפני שהצבע העז והרעש החזק מגלים שהבקבוק עדיין טרי - ולא פג תקפו.

עד כאן המשל, מאוד דרמטי, מרגש ונוגע ללב (ולגרון של מושיקו), אלא שיש לברר נקודה אחת קטנטנת - אך מהותית!

מדוע כאשר לא יזיהה מושיקו את תכולת הבקבוק, הוא רעד מתכולתו וברח ממנו כמו "מסם המוות", ואילו כאשר ראה את החותמת "קוקה קולה", הוא לגם מהבקבוק בהנאה - ואף חיפש עוד אחד כזה? **מה ההסבר לקיצוניות הזו?**

התשובה פשוטה! כאשר כתוב "קוקה קולה", זה מסמל משהוא! זה אומר שמאחורי הבקבוק הזה עומד גדול ומכובד ליצור משקאות שנמצא תחת פיקוחו של משרד הבריאות, והביקורת עליו רבה וחזקה. הלוגו הזה מגלה שבקבוק זה יוצר במפעל שיש לו אבא ואמא וסבתא וסבא ודודים... ולא מדובר באיזה מרקחת שנוצרה באחד ממערות ההברחה ברפיח, ממילא אין מה לחשוש מהצבע והרעש והמראה של הבקבוק. אך כאשר על הבקבוק לא מתנוסס הלוגו הזה, זה כבר מפחיד - וכל בר דעת מבין שזו לא קיצוניות כלל, שהרי כל האפשרויות פתוחות. זה יכול להיות חומצה או תמיסה מסוכנת, ומי שיבוא במגע עם המים הללו - עלול להמריא ממדבר סהרה ולעלות בסערה השמימה. המסר הנלמד מהמשל הזה, הוא כך:

לא הצבע קובע, ולא הרעש והגזים התוססים, אלא תמיד יש לברר פרט אחד מרכזי. **"מי עומד מאחורי הבקבוק"** - מפני שאז התמונה יכולה להשתנות 180 מעלות. פתאום הבקבוק יכול להפוך "מחשש חומצה" - למשקה אנרגיה ועוצמה.

כך גם בחיים! לא משנה מה הנתונים, הצבע, הרעש והגוון, אפשר לגור בסוכה רעועה צרה וקצרה ומוזרה ורוחקה מכל אבירות ועוצמה, ומצד שני להגיע לפסגת השמחה! **שהרי מה שקובע, זה לא הנתונים הגשמיים - אלא מי עומד מאחורה!** ואם מאחורה עומד אבינו הרחמן, אם אבא'ילה יושב איתנו בסוכה, ממילא כבר שורה אצלנו הברכה והשמחה, **שהרי אם השכינה נמצאת - הברכה נמצאת.**

יהודי יקר! החיים של כולנו שחורים ומפחידים ותוססים. הבריאות עראית, חינוך הילדים הפך למושג "ארכיוני" בלבד, "שלוש בית" זו צמד מילים שפג תקופן, הפרנסה שוחקת, הבריאות רופפת, ואף אחד בעולם שידוע מה ילד יום. אפילו לו האביר רוטשילד - שהיה לו כסף וזהב כמו חול וכתב ביומנו "שאלעולם הוא לא ימות ברעב", גם האיש הזה זכה לקבל "בית ספר" מאלוקים - והוא אכן מצא את מותו "ברעב" - ליד כספו וזהבו!!! (פעם אחת הוא ירד לחדר אוצרותיו ונגעל בכספת, ומשפחתו חשבה שהוא יצא "לעסקים", ואחרי שלושה ימים שנעלמו עקבותיו ופתחו בחיפושים - נמצאה בכספת גופתו הנפוחה).

אכן החיים לא פשוטים ואינם צפויים, **וגם אם יש לאדם "כל טוב" גשמי - עדיין זה לא מחייב את האושר.**

תשאלו אפילו את הוזהר והוזהר המדינה, בעל הפתגם הידוע "אם תרצו אין זו אגדה" (ושאיפתו הייתה שכל אזרחי ישראל יצעדו ביום ראשון לקול פעמוני הכנסייה - ככתוב ביומנו - ואכמ"ל), אפילו הוא שהיה לו את כל הסיבות שבעולם לשמוח ולצמות, (אביו היה מנהל בנק "הונגריה", והוא עצמו היה משפטן, עיתונאי, סופר, אפילו היה לו זקן עבות כמו של אברך בא בימים), ולמרות זאת, מה נשאר ממנו? בנו הנס (השתמד) - ולאחר כמה שנים שלח יד בנפשו! בתו - השתגעה. מכל העוצמה הזו שנקראת "הרצל", נשארו רק "כיכרות ורחובות". אך מה ערך לכך אם כל המשפחה נגדעת ולא נשאר מהם שריד ופליט? סליחה! נשאר שריד (בנו הנס שהתנצר) וגם פליט (בתו שהשתגעה).

הסיפור קרה בשידור חוזר גם לְדוּדוּ בן גוריון אשר כיהן כראש הממשלה ושר הביטחון הראשון, והיה מראשי המנהיגים של תנועת העבודה הציונית, וזכה שתמונתו התנוססה בגאון בכל ארנק (דמות)

הודפסה על שטרות הכסף), ולמרות העוצמה שלו - בנו התחתן עם גויה ונכדיו עזבו את הארץ.

"אחד העם" (אשר צבי גינצברג) מראשי הוגיה של הציונות, ביתו התחתנה עם גויה...

מקס נורדאו, אשר היה פעיל בתחומים רבים ומגוונים, (הוגה דעות, נושא וסופר, רופא, ממיסדי התנועה הציונית, וגם זכה לגדל "זקן מנופח"), התחתן עם גויה - ויהדותו נכחדה.

אין טעם לחטט הלאה ולפתוח עוד צלקות, (בפרט שיש אלמונים המנסים להסתיר אותם - ואכמ"ל), אך דבר אחד מחודד וברור כראש הגפרור. רוב הני"ל נשאר מהם רחובות וערים וכיכרות ועציצים, **אך לא נחת יהודי - ולא זרע ציוני.** ואפילו הם לא האמינו שכך יעלה בגורלם.

אין לנו ברירה, אלא להודות שאף אחד לא יכול "בכוח הזרוע" להגיע אל האושר, וכל שכן שלא להביא את האושר לצאצאיו.

הוא אשר אמרנו. **אושר** אינו תלוי בעושר - כשם **שעושר** אינו תלוי בכושר! הכל זו מתנת שמיים. ואם האדם עבד ה' וירא אלוקים, אז הוא זוכה ומדביקים עליו פלומבה של "קוקה קולה", פלומבה של "אשרך בעולם הזה", וממילא הוא מקבל "טעם ואושר בחיים". אך אם הוא מנסה להשיג את האושר "בכוח הזרוע והמעמד והארנק", ברכתו ועמלו הם לבטלה וריק. היכן רמזו "הממתק" הזה? מי גילה לנו את הסוד הזה?

הסוכה!!!

למרות היותה דלה וצנומה, (מעיקר הדין גודלה המינימאלי הוא 70 ס"מ על 70 ס"מ), דווקא במקום הכי עראי ומנותק מגשמיים, מצוים אנו על השמחה "בשיא השלמות - שבוע ימים רצופים". ללמדך שאין כלל קשר בין נתוני השטח לאושר, וכמו שענינו רואות בחוש, **שפסגת השמחה לא נמצאת היכן שיש גשמיים, אלא היכן שיש פנימיות - ויחי ההבדל הקטן!** ואת זה צריכים אנו לקחת "צידה לדרך" עד יומנו האחרון - ואף להתחיל לזרענו.

ושבו נזכיר לסיים, את המסר של הרב "קוקה קולה!" אם ראית בקבוק עם מים שחורים ומרעשים ומוזרים, אל תיבהל ותברח, שהרי תלוי מה הלוגו שמודפס עליהם. "חומצה" - או "קוקה קולה".

גם התורה ומצוותיה הם כך. הם בדיוק כמו "קוקה קולה". מהצד הם נראים שחורים ומוזרים, רק מתקרבים וכבר הגזים תוססים, זה נראה מתכון לדיכאון עמוק, אך כאשר פותחים וטועמים, ומגלים את הלוגו האלוהי הטמון בהם, מיד חשים "טעם החיים", וכמו שנאמר (תהלים פרק ל"ד ט"ו) **טַעֲמוּ וְרָאוּ כִּי טוֹב ה' אֲשֶׁר־יַגְבֵּר יַחֲסֶה בּוֹ. מְאוֹשֵׁר הָאָדָם שְׁחוֹסָה בְצֶל ה' וְתוֹרָתוֹ.**

כן כן! גם אם אין לו מכונית עם גג נפתח, ולא חזה מנופח, והוא גר בצרף מפת, ואוכל שאריות מזון שמוצא בפת, אם הוא טועם וחי את התורה ומצוותיה, עליו נאמר "אֲשֶׁר־יַגְבֵּר", והאושר הפנימי והעמוק יחא מנת חלקו.

לא מאמינים?! מה דעתכם לבדוק? נערוך ע"י הר' **אברהם א"י** ה"ו

האושר שבנישאים

אוסר בקשורת

"לא לריב" - זה עדיין לא שלום בית!

ישנם אנשים אשר התקשורת בביתם אינה קיימת, וכאשר אתה מציע לאחד מבני הזוג לאחות את הקשר, הוא מצטנע ומודיע לך שהכל בסדר, יש לו שלום בית, "והראיה" - שהם אף פעם "לא רבים".

כדאי לדעת ש"לא לריב" זה לא מעיד בהכרח על שלום בית, אלא זה יכול להיות גם תוצאה של "חוסר תקשורת". הרי גם עם הסיני המנקה מהבניין ממול איני רב - וכלל אין בינינו "שלום"! האמת היא שאפילו את שמו ושפתו איני יודע, כמו כן איני יודע מה הוא אוהב והאם יש לו מחסור או כאב, הלזה יקרא "שלום"! כמו כן יש כאלו שרבים על ידי "תענית דיבור". הם פשוט נועלים את חרצובות לשונם ולא מדברים עם בן זוגם מטוב ועד רע. אין ביניהם מריבות וגערות, ונראה שהבית צועד על מי מנוחות.

אך לא צריך להיות "גאון ומבריק", בכדי לכנות את "האחדות הזו המדומה" במילים "שונאים מושבעים". ולצערנו, יש אנשים שחושבים אחרת, והם מסוגלים לחיות כך שבוע ויותר - ולהרגיש "צדיקים", שהרי "בפועל" הם לא מזיקים, והם אינם שמים על לב, "שזעקתם האילמת", **הינה בעצם מריבה אכזרית - יותר מאלו שרבים ומתוכחמים מילולית.** וגם התוצאות חמורות יותר! שהרי "המשבר והדיכאון" הוא נחלת ומנת חלקם של זוגות אלו, הרבה יותר מזוגות שרבים "מילולית". **משום שאלו הרבים "מילולית, לפחות פורקים את המטענים. אך אלו "השותקים", צוברים ולא פורקים, ואכמ"ל.**

אכן החכמה היא לא רק "לא לריב", אלא "לאהוב". לחיות ביחד, להתחלק במה שיש ובמה שאין, לדאוג לנחות ונחיות השני, **לפעול מתוך "תקשורת מלאה" והרמוניה נפלאה - ובנוסף לזה גם "לא לריב".** זה נקרא שיש "שלום בית".

אם ההרמוניה נאקויה,

פה לא רבים - פה לא נכנסת לחמת "פולס בית" אלא לחמת "חוסר תקשורת".